

22/93

PAŃSTWOWA JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA
„POLSKIE RADIO I TELEWIZJA”
OŚRODEK BADANIA OPINII PUBLICZNEJ

00-950 Warszawa, skr. pocztowa 46, tel. 47 87 91, 47 87 92

tlx 81 53 31, fax 43 46 51

czerwiec 1993 r.

OSTATNIE WYDARZENIA W POLSCE

Ostatnie wydarzenia w Polsce – decyzja Prezydenta Wałęsy o rozwiązaniu Sejmu i utrzymaniu rządu Hanny Suchockiej oraz informacje telewizyjne na ten temat – stały się przedmiotem krótkiego sondażu przeprowadzonego przez Ośrodek Badania Opinii Publicznej. Badanie zrealizowano w dniach od 4 do 6 czerwca 1993 r. na losowej reprezentatywnej 1154-osobowej próbie mieszkańców Polski powyżej 15 roku życia. Wyniki sondażu mogą być obciążone błędem statystycznym, którego maksymalna wartość wynosi $\pm 2,9\%$.

Ogólnie rzecz biorąc sondaż przyniósł następujące informacje:

1. orędzie Prezydenta L. Wałęsy ogłoszone 31 maja oglądało w Telewizji Polskiej lub słuchało w Polskim Radiu przeszło połowa Polaków (57%),
2. telewizyjne informacje na temat wydarzeń w Polsce, które doprowadziły do rozwiązania Sejmu, około połowa badanych ocenia pozytywnie – mówiono na ten temat tyle ile trzeba (54%) i w sposób obiektywny (48%) dając podobną możliwość wypowiedzi zarówno zwolennikom jak i przeciwnikom rządu H. Suchockiej (46%),
3. z aprobatą większości badanych spotkały się decyzje Prezydenta dotyczące rozwiązania Sejmu (69%) i pozostawienia na stanowisku premiera H. Suchockiej (64%),
4. mimo aprobaty większości badanych dla ostatnich posunięć Prezydenta tylko co piąty respondent (21%) sądzi, że spowodowały one wzrost sympatii ludzi do L. Wałęsy. Stosunkowo najwięcej osób (35%) sądzi, że ostatnie decyzje przyczynia się jednak do spadku sympatii wobec Prezydenta (31% uważa, że nie spowodują ani wzrostu ani spadku sympatii do Prezydenta, a 13% nie ma w tej sprawie zdania),
5. zdecydowaną wolę uczestnictwa we wrześniowych wyborach do Sejmu zadeklarowało 37% badanych, którzy w tym roku będą pełnoletni, a co czwarty (25%) nie jest tego pewien ale raczej weźmie w nich udział (21% jeszcze tego nie wie).

Poniżej przedstawiono pełne omówienie wyników sondażu.

1. Odbiór radiowo-telewizyjnego przekazu orędzia Prezydenta Wałęsy ogłoszonego 31 maja br.

Przeszło połowa dorosłych Polaków wysłuchała chociaż fragmentów radiowo-telewizyjnego orędzia Prezydenta Wałęsy ogłoszonego 31 maja br. W telewizji wystąpienie Prezydenta oglądało 52% badanych, a w radiu słuchało 6%.

Orędzia częściej słuchali starsi badani (w wieku 50 i więcej lat), osoby z wykształceniem średnim i wyższym oraz mieszkańcy miast. Natomiast zdecydowanie najmniejsze zainteresowanie wzbudziło ono wśród respondentów do 25 roku życia. Oto szczegółowe informacje

na ten temat (dane w procentach, każdorazowo 100% stanowi dana grupa społeczno-demograficzna - dane nie sumują się do 100%, gdyż blisko 2% badanych odbierała fragmenty orędzia Prezydenta i w radiu i w telewizji):

Orędzia Prezydenta wysłuchało: Nie słuchało					
	całość fragmen- w TV	całość fragmen- ty w TV	całość fragmen- w PR	całość fragmen- ty w PR	w TV ani PR
Ogółem	34	18	2	4	43
Wśród badanych ze względu na:					
wiek					
- 16-24 lat	10	18	1	6	69
- 25-39 lat	25	22	1	3	50
- 40-49 lat	32	16	3	5	46
- 50-59 lat	46	22	1	3	31
- 60 i więcej lat	59	13	4	4	22
wykształcenie					
- podstawowe (pełne i niepełne)	33	19	2	4	43
- zasadnicze zawodowe	26	17	3	5	51
- średnie	37	20	0	2	42
- wyższe (pełne i niepełne)	51	14	2	5	29
miejsce zamieszkania					
- wieś	27	15	3	5	52
- miasta do 100 tys. mieszkańców	35	23	1	3	39
- miasta ponad 100 tys. mieszkańców	42	17	1	3	37

2. Ocena informacji telewizyjnej o ostatnich wydarzeniach w Polsce

Większość telewidzów - przeszło połowę - zadawała ilość informacji o ostatnich wydarzeniach w kraju przekazywanych przez Telewizję Polską. Jednak co piąty z respondentów uważa, że na ten temat mówiło się za mało.

Wśród wszystkich badanych bez względu na cechy społeczno-demograficzne wyraźnie dominuje opinia, że telewizja mówiła o ostatnich wydarzeniach w Polsce tyle ile trzeba. Jednak warto zauważyć, że nieco większy niż inni niedosyt informacji odczuwały osoby z wykształceniem średnim i wyższym. Natomiast respondenci niżej

wykształceni nieco częściej niż pozostali wyrażali opinię, że na ten temat mówiło się za dużo bądź deklarowali brak zdania. Oto dane na ten temat (dane w procentach, każdorazowo 100% stanowi dana grupa społeczno-demograficzna):

Czy w Telewizji Polskiej o ostatnich wydarzeniach, które doprowadziły do rozwiązania Sejmu mówiło się:	za mało	za dużo	tyle ile trzeba	trudno powiedzieć
---	------------	------------	--------------------	----------------------

Ogółem	20	10	54	16
--------	----	----	----	----

Wśród badanych ze względu
na wykształcenie:

- podstawowe (pełne i niepełne)	15	14	50	21
- zasadnicze zawodowe	19	13	53	15
- średnie	25	4	58	13
- wyższe (pełne i niepełne)	26	7	58	9

Blisko połowa badanych uznaje relacje Telewizji Polskiej o wydarzeniach, które doprowadziły do rozwiązania Sejmu za obiektywne, jednak co czwarty uznaje je za tendencyjne. Przekonanie o obiektywizmie telewizyjnych informacji na ten temat wyraźnie dominuje wśród mieszkańców miast. Natomiast warto zwrócić uwagę na stosunkowo liczną grupę osób niżej wykształconych i mieszkańców wsi, którzy nie potrafią w tym zakresie sformułować zdecydowanej opinii. Oto pełny rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczące obiektywizmu informacji Telewizji Polskiej (dane w procentach, każdorazowo 100% stanowi dana grupa społeczno-demograficzna):

Czy ostatnie wydarzenia w Polsce poprzedzające rozwiązanie Sejmu Telewizja Polska przedstawiała:	raczej obiektywnie	raczej tendencyjnie	trudno powie- dzieć
--	-----------------------	------------------------	---------------------------

Ogółem	48	24	28
--------	----	----	----

Wśród badanych ze względu na:

wykształcenie

- podstawowe (pełne i niepełne)	44	21	35
- zasadnicze zawodowe	47	27	26
- średnie	52	25	23
- wyższe (pełne i niepełne)	52	26	22

miejsce zamieszkania

- wieś	37	26	37
- miasta do 100 tys. mieszkańców	53	25	22
- miasta ponad 100 tys. mieszkańców	56	21	23

Najwięcej osób uważa, że Telewizja Polska informując o ostatnich wydarzeniach w kraju dawała jednakowe możliwości wypowiedzi zarówno zwolennikom jak i przeciwnikom rządu Suchockiej. Jednak wśród osób z wykształceniem średnim i wyższym jedna trzecia osób uważa, że większe szanse wypowiedzi mieli zwolennicy tego rządu. Również taką opinię najczęściej wyrażają osoby, których zdaniem telewizyjna informacja była tendencyjna. Oto dane na ten temat (dane w procentach, każdorazowo 100% stanowi grupa utworzona ze względu na opinię na temat obiektywizmu informacji Telewizji Polskiej lub na posiadane przez badanego wykształcenie):

Czy w czasie ostatniego kryzysu politycznego Telewizja Polska dawała jednakowe szanse wypowiedzi zarówno zwolennikom jak i przeciwnikom rządu Hanny Suchockiej?	większe możliwości wypowiedzi mieli:		zwolennicy i przeciwnicy mieli podobną możliwość wypowiedzi	trudno powiedzieć
	zwolennicy tego rządu	przeciwnicy tego rządu		

Ogółem	25	6	46	23
--------	----	---	----	----

Wśród badanych ze względu na wykształcenie

- podstawowe (pełne i niepełne)	20	7	43	30
- zasadnicze zawodowe	21	5	49	25
- średnie	31	3	49	17
- wyższe (pełne i niepełne)	33	7	46	14

Wśród osób, które twierdzą, że Telewizja Polska ostatnie wydarzenia w Polsce przedstawiała:

- raczej obiektywnie	22	5	58	15
- raczej tendencyjnie	44	10	34	12

3. Opinie o ostatnich decyzjach Prezydenta

Do badanych zwrócono się z pytaniami mającymi na celu poznanie opinii na temat decyzji Prezydenta Wałęsy o rozwiązaniu Parlamentu i pozostawieniu Hanny Suchockiej na stanowisku Premiera rządu. W obu przypadkach większość respondentów poparła decyzje podjęte przez Prezydenta.

Wśród badanych przeszło dwie trzecie (69%) pozytywnie oceniło decyzję o rozwiązaniu Sejmu. Szczególnie często aprobatę dla tego posunięcia wyrażają osoby z wykształceniem średnim i wyższym oraz

mieszkańcy miast. Poniżej dane na ten temat (dane w procentach, każdorazowo 100% stanowi dana grupa społeczno-demograficzna):

Czy Prezydent słusznie zrobił rozwiązując Sejm?	zdecydowanie tak (38%) lub raczej tak (31%)	raczej nie (9%) lub zdecydowanie powie- dziedź (4%)	trudno powie- dziedź
Ogółem	69	13	18
Wśród badanych ze względu na:			
wykształcenie			
- podstawowe (pełne i niepełne)	60	15	25
- zasadnicze zawodowe	64	13	23
- średnie	79	11	10
- wyższe (pełne i niepełne)	82	10	8
miejsce zamieszkania			
- wieś	54	19	27
- miasta do 100 tys. mieszkańców	76	9	15
- miasta ponad 100 tys. mieszkańców	79	9	12

Również dwie trzecie badanych z aprobatą przyjęło decyzję Prezydenta o pozostawieniu na stanowisku Premiera Hanny Suchockiej. I w tym przypadku częściej aprobatę wyrażały osoby z wykształceniem średnim i wyższym oraz mieszkańcy miast. Zestawienie danych na ten temat poniżej (dane w procentach, każdorazowo 100% stanowi dana grupa społeczno-demograficzna):

Czy Prezydent słusznie zrobił pozostawiając H.Suchocką na stanowis- ku Premiera rządu?	zdecydowanie (26%) lub raczej tak (38%)	raczej (13%) lub trudno zdecydowanie nie (8%)	powie- dzieć
---	---	---	-----------------

Ogółem	64	21	15
--------	----	----	----

Wśród badanych ze względu na:

wykształcenie

- podstawowe (pełne i niepełne)	59	21	20
- zasadnicze zawodowe	57	25	18
- średnie	73	18	9
- wyższe (pełne i niepełne)	77	16	7

miejsce zamieszkania

- wieś	52	27	21
- miasta do 100 tys. mieszkańców	68	19	13
- miasta ponad 100 tys. mieszkańców	74	15	11

Zadowolenie z obu posunięć Prezydenta, a więc rozwiązania Sejmu i pozostawienia Hanny Suchockiej na stanowisku Premiera, wyraża 52% badanych.

Chociaż fakt rozwiązania Sejmu i pozostawienia H.Suchockiej na czele rządu spotkały się z aprobatą większości respondentów, to tylko co piąty uważa, że ostatnie posunięcia Prezydenta spowodowały wśród ludzi wzrost sympatii do jego osoby. Najwięcej osób - przeszło jedna trzecia - sądzi, że wpłynie to raczej na spadek sympatii do Prezydenta (nieco mniej uważa, że nie będzie to miało wpływu).

Warto zwrócić uwagę, że wśród badanych z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym oraz mieszkańców wsi najliczniejsza grupa ocenia, że ostatnie decyzje Prezydenta wpłynęły na spadek sympatii ludzi do tej postaci. Natomiast przekonanie o wzroście sympatii wobec Prezydenta stosunkowo częściej niż inni wyrażają osoby z wykształceniem średnim i wyższym oraz mieszkańcy miast. Oto dane na ten temat (dane w procentach, każdorazowo 100% stanowi dana grupa społeczno-demograficzna):

Czy ostatnie posunię- cia Prezydenta spowo- dowały wśród ludzi:	raczej wzrost sympatii do Prezydenta	raczej spadek sympatii do Prezydenta	nie ma trudno na to powie- rzyć	
---	--	--	---------------------------------------	--

Ogółem	21	35	31	13
--------	----	----	----	----

Wśród badanych ze
względu na:

wykształcenie

- podstawowe (pełne i niepełne)	15	42	24	19
- zasadnicze zawodowe	21	38	29	12
- średnie	27	26	38	9
- wyższe (pełne i niepełne)	29	19	42	10

miejsce zamieszkania

- wieś	16	45	24	15
- miasta do 100 tys. mieszkańców	24	32	32	12
- miasta ponad 100 tys. mieszkańców	25	25	38	12

4. Deklaracje badanych co do uczestnictwa we wrześniowych wyborach do Sejmu

Na zakończenie sondażu zapytano osoby, które będą pełnoletnie w tym roku, czy zamierzają brać udział w wyborach do Sejmu we wrześniu tego roku. W pełni zdecydowanych na uczestnictwo w tych wyborach jest 37% badanych, a 25% raczej zamierza wziąć w nich udział. Natomiast 10% respondentów obecnie jest pewna co do tego, że nie będzie brała udziału we wrześniowych wyborach, a 7% raczej nie zamierza tego robić. Pozostali - 21% - jeszcze nie wiedzą, jak się zachowają w dniu wyborów.

Deklarację uczestnictwa w wyborach częściej niż inni składają starsi badani (powyżej 40 lat) oraz osoby z wykształceniem średnim i wyższym. Oto szczegółowe dane na ten temat (dane w procentach, każdorazowo 100% stanowi dana grupa społeczno-demograficzna):

Czy weźmie Pan(i) udział w wyborach do nowego Sejmu, które mają się odbyć we wrześniu tego roku?	zdecydo- wanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydo- wanie nie	jeszcze nie wiem
--	--------------------------	---------------	---------------	--------------------------	---------------------

Ogółem	37	25	7	10	21
--------	----	----	---	----	----

Wśród badanych ze względu na:

wiek					
- 18-24 lat	27	31	8	10	24
- 25-39 lat	29	30	6	10	25
- 40-49 lat	42	21	8	8	21
- 50-59 lat	46	20	5	7	22
- 60 i więcej lat	45	20	7	11	17

wykształcenie

- podstawowe (pełne i niepełne)	34	21	7	15	23
- zasadnicze zawodowe	30	27	8	8	27
- średnie	46	24	8	6	16
- wyższe (pełne i niepełne)	47	29	1	5	18

Tak więc można sądzić, że frekwencja w czasie wrześniowych wyborów w dużej mierze będzie zależeć od kampanii wyborczej - może ona zachęcić lub zniechęcić co piątego badanego do udziału w wyborach tych, którzy do tej pory nie podjęli decyzji w tej sprawie (jedna piąta badanych).